

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhid., Sibiu, str. Măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, str. Măcelarilor Nr. 45.
Serisori nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru edată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmend.

Încunjuțați de dușmani.

Sibiu, 13 Octomvrie n.

Părerile domnului major ces. și regese în retragere *Georg Fleşariu*, cu locuința în Aigen lângă Salzburg, asupra politicii greșite externe a monarhiei noastre, cunoscute cetitorilor noștri din articolele publicate și în coloanele acestui ziar, au provocat mare senzație în cercurile largi și înalte austriace, în fața cărora domnul major trece acum de un publicist de prima forță, de un adânc cunoscător al vieții interne și externe a monarhiei noastre. Și e interesant, că și ziarul mare din Germania, „*Berliner Tageblatt*”, care se tipărește în 250,000 de exemplare, ajunge la concluziile, la cari a ajuns domnul *G. Fleşariu*, anume, că politica balcanică făcută la Viena a fost foarte greșită, incurcată și nesigură din cauza situației interne.

De aceea „*Berliner Tageblatt*” dă statul celor dela Viena, să caute să introducă stări sănătoase înăuntrul monarhiei, dacă vreau să aibă succese în politica externă. În special le recomandă următoarele: Împăcarea Cehilor cu Germanii și a Polonilor cu Rutenii în Austria. Împăcarea cu Croații și o tratare mai dreaptă cu Românii din Ardeal. Revizuirea tarifelor de vamă pentru produsele aduse din Sârbia și România și vindecarea grabnică a ranelor pricinuite de lunga criză financiară.

Încee apoi astfel numitul ziar: „Politică bună externă poate face numai un organism sănătos în internul său. Durere însă, la Viena s'a orientat de multeori politica externă după punctele de vedere ale unei politici rele interne. Întru ade-văr, sunt grele, aproape supraomenești problemele, în fața cărora se află puși conducătorii monarhiei dela Dunăre, dar se cere grabnic rezolvarea lor, pentru că e vorba de a fi, sau a nu mai fi! Ear unde este vo-

intă, trebuie să se găsească calea cea bună!” —

Vine apoi un politician activ austriac, și-și spune și el părerile în revista „*Südslaw Rundschau*”, ajungând iarăși la concluziile domnului major *G. Fleşariu* cu privire la politica externă a monarhiei noastre, pe care o condamnă cu desăvârșire. Face o comparație între politica Germaniei și a Austro-Ungariei, constatând superioritatea celei dintâi. Continuă apoi astfel:

„Vedem, cum raporturile dintre Rusia și Germania se îmbunătățesc în mod constant și devin tot mai cordiale, pe când raporturile noastre cu Rusia numai cordiale nu sunt. Am văzut, cum atitudinea Germaniei în războiul din Balcani a aflat recunoștință și simpatie la toate statele balcanice. Pe când Austro-Ungaria caută căi și mijloace de a slăbi pe Sârbi și pe aliații lor, Germania a luat-o cu totul pe altă cale. Politica noastră ne-a izolat de tot și ne va duce la catastrofă. Faptul e, că noi astăzi avem ca dușmani pe Sârbi, Greci, Muntenegrini și Români. Prietenia Bulgariei, dacă ar fi sinceră, nu ne va fi de nici un folos. Bulgaria nu are nici un motiv să ne rămână pentru viitor credincioasă, pentru că nu poate să rămână izolată și în dușmănie cu vecinii ei. Și sunt deja semne, că se va apropia iarăși de foștii ei aliați. Prin mijlocirea Rusiei și a României procesul acesta va fi precipitat... Și dacă ai fi să se facă o nouă socoteală între Bulgaria și Sârbia cu privire la Macedonia, statele acestea sigur că vor ajunge la înțelegere prin mijlocirea prietenilor, și anume, în contul altora. Cine poate ști, dacă în cazul acesta, nu monarhia noastră va avea să sufere? În monarhia noastră sunt doară mai mulți Sârbi curați, decât Bulgari curați în Macedonia, iar țările din sudul monarhiei reprezintă pentru Sârbia o valoare cu mult mai mare decât teritoriul de dincolo de Vardar. Și apoi nu

trebuie scăpată din vedere împrejurarea, că în monarhia aceasta trăesc peste trei milioane de Români, cari de decenii se luptă fără rezultat pentru ușurarea soției lor.

Prietenia și alianța noastră cu Italia e apoi tot atât de nesinceră și nesigură. Italia are interes ca Sârbi și Bulgarii să ajungă la înțelegere, pentru a-și valida influența asupra mării adriatice și asupra unor provincii din monarhia noastră, pe cari și-a pus ochii. Au spus-o aceasta clar nu de mult zilele mari italiene. Rusia și Franța, aliata ei, nu au simpatii pentru noi; iar ce ne tolosește iubirea Angliei, am esperiat la anul 1908. Suntem deci încunjuțați din toate părțile de dușmani, ori de prietini nesinceri, ale căror interese colidează cu ale noastre. Și dacă în momente serioase monarhia nu va putea conta nici la majoritatea slavă din țările ei, atunci ușor poate să o ajungă soarta Turciei, fapt, pe care Mazzini îl anunță și preveste în memoriile sale. Se cere deci în mod grabnic ajutorul pentru acțiunea de salvare. Acest ajutor și această mântuire residă în în faptul, că monarhia noastră trebuie să fie de nou născută, reîntinerită. Trebuie să-și schimbe în mod radical politica internă și apoi politica externă...”

Și multe astfel de glasuri am putea cita, cari toate reclamă cu insistență, atât reforme adânc tăetoare în politica internă a monarhiei, — astfel ca toate popoarele ei să fie mulțumite cu soarta lor, — cât și re-revisuirea fundamentală a politicii greșite externe, făcută la Viena. — Toate sunt însă glasuri cari parecă sună în pustiu, pentru că ceice trebuie să le audă și să le înțeleagă, nu vreau să țină cont de ele. Astfel apoi monarhia noastră continuă a-și duce zilele mai departe, încunjurată de dușmani ori de prieteni nesinceri din toate părțile, mergând cu pași siguri spre catastrofă, dacă cumva

în momentul din urmă nu se va ivi mâna cea tare, de mult dorită și așteptată de mulți, care luând frânele conducerii să dea o altă direcția vieții publice interne și externe a monarhiei noastre. Ar trebui însă ca în curând să se ivească, pentru că să nu vină cumva prea târziu.

Sfințirea bisericii din Spring.

— Raport special. —

Comuna Spring din tractul Mercurii, în comitatul Albei inferioare, azi este o localitate curat românească. În vechime pare a fi fost locuită mai ales de sași, despre cari astăzi nici urmă n'a mai rămas.

Comuna are cam 1600 suflete, peste 1000 sunt ort. române, ear restul greco-catolice. Odinioară comuna jobăgească, în vremea din urmă a luat un îmbucurător avânt spre progres. Fiecare confesiune își are biserica și școala proprie, așezate toate aproape una lângă alta în mijlocul comunei.

În această localitate s'au ținut în 27 și 28 Sept. a. c. serbări de care poporul nostru de pe aici nu prea are ocazie să se împărtășească.

S'a făcut adevărat sfințirea bisericii ort. române, care a fost din fundament renovată.

Clădită în stil oriental, după planul arhitectului consistorial I. Pamfilie, biserica noastră, lucrată solid și frumos ornamentată, este o podoabă a satului. În ceea ce privește interiorul ei, pot mărturisii că atât pictura cât și aranjamentul își face impresia cea mai plăcută; figurile de pe cupole și pereți sunt bine alese și bine așezate.

Reușita lucrărilor este a se atribui în deosebi tinărului paroh local Ioan Crăciun, care aproape tot timpul l-a petrecut la supravegherea lucrărilor, care au durat 1 an și jumătate.

Biserica a fost lucrată de frații Corneș din Alba Iulia, pictura doii de Stanciu și Haas din Sibiu.

Pentru ca festivitățile sfințirii acestei biserici să fie la culme, I. P. S. Sa Arhiepiscopul și Mitropolitul Ioan Meșianu s'a îndurat a trimite ca mandatar al său pe stimatul și de toți iubitul asesor consistorial P. O. D. Nicolae Ivan.

Conform programului festivităților, mandatarul I. P. S. Sale, însoțit de P. O. D. protopop tractual Avram S. Pecurariu și de corul învățătorilor din Săliște și jur, sosește Sâmbăta în 27 Sept. la ora 1½ la gara din Cuntă, unde e bineventat de parohul Stefan

derbedeu bețiv și murdar, Alecu. Forța idilului este o excursiune școlară, când d-șoara Maria își petrecea cu Alecu sub copaci, iar elevii se jucau mai la vale.

Pe Maria tot satul o iubea, dar mai ales o iubeau școlarii săi.

După examen o femeie depravată din Roșeni, o roagă să-i ia copilul ei Toma cu dansa, să-l îngrijască și să-l facă să uite pe mamă-sa și totodată îi spune că tatăl lui Toma este un derbedeu, ce se chiamă Alecu. Maria rămâne foarte surprinsă de acest lucru și în amărăciunea ei, se decide să ia pe Toma cu sine și să părăsească Roșeni pentru totdeauna despre ce îl încunștințează și pe Alecu.

b) Un idil în Roșeni nu numai, că nu are pentru copii nici o valoare educativă, ci este deadreptul stricăcios.

Fondul este banal și neatrăgător. Limba este sub critică. Stilul greoi, plin de barbarisme, și de expresiuni greșite, în multe locuri obscur și trivial, cu o to-pică străină, așa încât pot zice, că de mult n'am cedit o carte mai rău scrisă. Câteva exemple: „Putin trecu atunci înainta și zice cu murmur: Dobitoci” etc. „Și mai mult îmi displace partea beată a locuitorilor de aici”. — „Când ajunse din nou în clasă, își uită ochii cu un simțământ pe buchetul cătră azalee”. — „Ochii ei erau închiși de cătră visul cel din zi” etc. etc.

FOIȘOARĂ.

Literatură pentru tinerime.

1. *Bartek învingătorul*, de H. Sienkiewicz, traducere de Iosif Nădejde.

a) *Conținutul*. Bartek, un țaran polon, foarte simplu, muncitor păstrător și foarte voinic, este înrolat și dus în războiul franco-german să lupte contra Francezilor. Deși ura pe Nemți ca toți Polonii, el luptă ca un smintit contra dușmanului, pe deoparte îngrozit de vorbele superiorilor, că Francezii mănâncă oameni, pe de alta însuflețit până la paroxism de imnul național polon, pe care viclenii Nemți pusese să-l cânte fanfarele în momentul intrării în foc a regimentului polon.

După mai multe fapte vitejești de ade-vărat eroism Bartek este lădat și decorat de superiori, ba fusuși generalul Steinmetz stă de vorbă cu el și-l laudă, ceea ce-l mă-gulește și înfumurează nespun de mult, și în urma cărora se decide să rămână în armată ca voluntar până la încheierea păcii.

În timpul acesta el își uită de femeia sa, de datorițele sale de acasă, moravurile i se strică și începe a bea, devenind cu încetul bețiv; iar femeia sa acasă se înglodă în datorii.

Intors acasă nu mai este bărbatul de mai înainte, ci un lăudăros bețiv, de muncă puter în ciuda beuturii și fără poftă de muncă. În naivitatea lui credea, că Nemții vor ținea cont de faptele sale, că-l vor boeri, și că tuturor Polonilor le va merge bine. La câteva zile însă veni copilul său plângând dela școală și-i spuse, că l-a bătut învățătorul numindu-l polon murdar și zicând, că acum Nemții sunt mai mari în Posen și-i vor turti pe Poloni. Bartek se duse să se răfuiească cu învățătorul Pan Boege, dar acesta îl insultă și-l lovi. Bartek la rândul său îl tran-tește în troaca porcelor, lovește în Nemții ce-i vin lui Boege în ajutor; până ce cade și el lovit de o peatră. Pentru fapta aceasta Bartek fu osândit la trei luni temniță și o sumă de bani despăgubire familiei Boege. Înzadar invocă întru apărarea sa faptele sale, înzadar își arată decorațiile, judecă-torii îl răsără.

Magda soția lui Bartek se înglodase în datorii la un cămătar neamț. Singura lor speranță era boerul polon Yarzinski, care a și intervenit, ca Bartek să fie liberat din temniță de astădată, și le promise, că le va plăti și datoria dela Iust cămătarul.

Devenind în cameră un loc vacant, Nemții candidează pe un neamț Schulberg, iar polonii pe boerul Yarzinski. Togmai atunci fu liberat Bartek din temniță. La liberare prefectul și câțiva ofițeri nemți ti-porunciră scurt, să voteze cu Schulberg, alt-

cum va fi vai de el. Pan Yarzinski îi făcuse atâtea bine; Bartek îi datora adănc recunoștință; pe nemți îi ura din tot sufletul și totuși votează cu Schulberg și tot așa mulți polori, cari fuseseră soldați.

Yarzinski căzu la alegere și se mută la Dresda; iar spre toamnă Bartek, vân-zându-și casa și moșia, mergea cu familia spre oraș — el în temniță, iar soția lui la muncă, ca să poată trăi, ca va de ei.

b) *Valoarea*. Valoarea educativă a acestei cărți este incontestabilă din toate punctele de vedere.

Fondul este moral și educativ; forma frumoasă.

Cărțica este potrivită pentru toți elevii, dar mai ales pentru elevii dela 12—15 ani, pentru adulți și pentru gimnazii.

c) Pentru a putea fi cartea mai bine înțeleasă, la o eventuală nouă edițiune s'ar putea da în formă de note mai multe îndigări asupra războiului franco-german, asupra localităților mai însemnate, asupra situațiunii polonilor în Prusia etc.

Un idil în Roșeni, novelă de Bret Harte.

a) *Conținutul*.

D-șoara Maria, învățătoare în Roșeni, blândă iubitoare, în urma unei întâmplări destul de banale, se îndrăgostește într'un

Morariu din Cuntă, — căruia mandatarul îi mulțamește prin puține cuvinte.

După aceste urcă cu toții în trăsuri împodobite și pornesc către Spring, și după o jumătate de oră sosesc în comună. La intrarea în comună sub o poartă triumfală primarul V. Marcu dorește bun venit mandatarului și suitei sale, la ceea-ce mandatarul mulțamește celor de față prin cuvinte alese.

Pornind mai departe, între sunetul melodios al clopotelor dela ambele biserici, — convoluit ajunge la biserică, unde parohul local I. Crăciun îmbrăcat în ornate bisericești cu crucea și sfânta evanghelie în mână înconjurat de comitetul parohial și de poporul adunat aștepta pe cel ce vine întru numele Domnului.

Mandatarul sosit aici se dă jos din trăsura și sărută sf. evanghelie și crucea, ear preotul local îl binevinetează în numele întregului popor. P. O. D. Nic. Ivan plăcut surpului de frumoasă primire mulțamește parohului și poporului pentru manifestarea simțimentelor de simpatie, și constată că bucuria cea mare o simțesc conducătorii poporului atunci, când sunt chemați la serbarea faptelor bune, isvorâte din dragoste creștinească. Acestea cuvinte au fost acoperite de lungi urale de „să trăiască”.

Dela biserică oaspeții sunt conduși la locuința parohului local, unde sunt găzduiți în tot timpul serbărilor.

După o mică recreație se săvârșește în școala confesională vecernia și priveghierea conform tipicului prescriș.

În ziua următoare, Duminecă, în 28 Sept. la 8 ore, clopotele dela biserică ort. rom. dau signalul să se adune credincioșii. Poporul venea din toate părțile să vadă sfîntirea noului Sion.

La orele 8 jum. mandatarul asistat de P. O. D. protopresbiter tractual și de preoții slujitori sosesc cu litie dela școală, îmbrăcați în ornate și se postează înaintea bisericii începându-se numai decât actul sfîntirii conform prescrișelor canonice.

La liturgie reprezentantul arhiepiscopesc a fost asistat de P. O. D. Avram S. Păcurariu și de preoții: E. Cibu (Daia) P. Predoviciu (Vinga), V. Dobrotă (Poiana), St. Medeșan (Gusu), I. Dăian (Săogatin), I. Călnicean (Bănat), St. Morariu (Cuntă), T. Morariu (Berghiu) și parohul local I. Crăciun.

Serviciul divin a fost înălțător. Corul învățătorilor din Săliște și jur sub conducerea dlui Iuliu Crișan, s'a achitat perfect de datorita sa. Răspunsurile corului, după liturgia distinsului compozitor G. Dima, au fost ascultate cu desăvârșită evlavie.

Punctul culminant al serbărilor a fost fără îndoială cuvântarea festivă, plină de povești și îndemnuri bune, a mandatarului arhieresc Nicolae Ivan. Cu fața veselă din care transpiră bunătate, cu ochii limpezi, cari străbat în inimile fiecăruia, ne-a scos din amorțeala în care ne adusesse căldura mare din biserică. Oratorul ne-a fermecat cu cuvintele sale, care au început să curgă în ca din gura unui părinte care știe să mustre cu bunăvoință, știe să mângâie și să sfătuiască. Au accentat vrednicia poporului, care în aceste timpuri grele ridică asemenea lăcașuri sfinte întru mărirea lui Dumnezeu; pune însă la inima tuturor că jertfa lor numai atunci își va avea roadele, dacă va avea cine să se roage în noul Sion. Sfătuește a ne desbrăca de toată răutatea și invidia dintre frați. Îndeamnă apoi poporul a ocoli cărciumele, de unde isvorăsc atâtea rele, și a căuta să se lumineze prin

cărți folositoare, ca să-și mănă nu noi să slujim pe alții, ci alți să ne servească pe noi.

În firul cuvântării sale frumoase dă cetire actului înalt P. S. nostru arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu, prin care îl însărcinează a sfînti noul locaș.

Actul e un magazin de sfaturi și îndemnuri înțelepte părintești, cari au fost ascultate cu multă luare aminte.

La sfârșitul vorbirii mandatarul scoate în relief meritele, cari și le-a câștigat actualul paroh în timpul scurt de 4 ani de păstorie a acestei parohii, aducând la îndeplinire prin stăruința sa de fier ridicarea unui locaș demn pentru sevărsirea rugăciunilor întru mărirea și lauda lui Dumnezeu.

Laudă apoi stăruințele comitetului și episcopiei parohiale, precum și jertfele aduse de întreg poporul nostru pentru sfânta biserică.

În fine remarcă ajutoarele și binefacerile, care s'au făcut pentru noua biserică. Intre altele, locul prim îl ocupă fundațiunea Șaguna cu un ajutor de 900 cor., apoi ajutorul dat de mecenatul V. Stroescu pentru biserică 200 cor. iar pentru școală 800 cor., apoi ajutorul venit dela lucrători aflători în America, ei în mai multe rânduri au trimis însemnate sume de bani.

La înfrumusețarea bisericii au contribuit între alți cu sumă mai mare: D-na Valeria Colbazi născ. Papiu, cu un candelabru în preț de 290 cor.

De încheiere se ceteste o rugăciune de mulțamită, ascultată în genunchi de toată asistența, ear după aceasta sunt stropiți credincioșii cu apă sfîntită din partea mandatarului și a protopopului tractual, după care toți ne-am depărtat întăriți în credință, că bunul Dumnezeu va primi jertfa dragostei creștinești adusă de fiii săi.

S'a făcut apoi sfîntirea caselor nouă ale parohului local, tot prin P. O. D. Nic. Ivan. După acest act a urmat la ora 1 prânzul comun în casele spațioase ale parohului local, luând parte la masă peste o sută de persoane.

În seria toastelor P. O. D. Nic. Ivan a închinat pentru sănătatea și îndelunga viațuire a I. P. S. Domn arhiepiscop și mitropolit Ioan Mețianu. Părintele protopop Avram S. Păcurariu a ridicat paharul pentru mandatarul Nicolae Ivan, de al cărui nume se leagă multe lucrări însemnate în arhidieceza noastră. Părintele I. Dăian a închinat în sănătatea șefului tractual P. O. D. Avram S. Păcurariu, sub a cărui păstorie s'a ridicat mai în toate comunele din tract, câte o zidire nouă, biserică sau școală. Părintele T. Morariu într'un însuflețit cuvânt laudă vrednicia parohului local I. Crăciun, între colegii săi primul, care în scurt timp de 4 ani a adus la îndeplinire zidirea unei astfel de biserici. Mandatarul mai toastează pentru confesiunea greco-catolică, reprezentată prin parohul Petru Cordea și alți preoți din vecini. Au mai cuvântat și alții mulți.

La orele 8 seara s'a ținut în sala școlii confesionale concertul dat de corul învățătorilor din Săliște și împrejurime, cu un program variat și bine ales. Toate punctele din program au fost executate, spre mulțumirea generală a publicului, care a aplaudat cu însuflețire prestațiunile corului. După concert a urmat dans.

Cu acestea festivitățile sfîntirii bisericii din Spring s'au terminat. Lumea s'a depărtat cu cele mai plăcute amintiri.

Participant.

c) Cărticica nu este potrivită nici pentru tineri, nici pentru bătrâni, ci pentru — foc.

Icoane din popor, de G. Asmussen.

Broșura este din biblioteca bunilor templieri și conține douăzeci și una de piese, parte proză, parte poezii.

a) Conținutul.

1. Icoane din popor. În piesa aceasta se arată în câteva tablouri viața distrugerea unei familii prin alcool. Copilul moștenind patima tatălui său, care fusese domn, dar sfârșise prin o moarte de bețiv într'un șant, se sinucide ca universitar, omorând de supărare și pe mamă-sa, care-l susținuse la școală din cusutul cu mașina.

2. Cântec de luptă, poezie prelucrată din nemțește, însă cu puțin succes. Conține indirect un îndemn la luptă contra dușmanului comun: alcoolul.

3. Luceafărul, alegorie pentru „Loja tinerimii Luceafărul”. Luceafărul se coboară din cer și prin „Vestea lumii” și „Știeot” îndeamnă pe cei zece pitici a lupta contra dușmanului comun.

4. Cel din urmă pahar. Se arată îndreptarea unui tată, care ajunsese un bețiv atât de pătimăș, încât vânduse pentru un pahar de rachiu cartea sfântă „Testamentul nou” din brațele copilei sale muribunde. Plănsul copilei după carte și disperarea ei, că nu-și mai găsește cartea ei sfântă, îl des-

meteci și conștiința îl mustră atât de grozav, încât se hotără să nu mai bea nimic nici-o dată.

5. Sămbătă seara, poezie comparativă între nemulțămirea și nefericirea din casa unui bețiv, și între mulțămirea și fericirea din casa unui nebețiv sâmbătă seara, când lucrătorii își iau plata.

6. Un vis rău. O copilă explică tatălui său un vis. Tatăl visase patru soareci, dintre cari unul gras, doi foarte slabi și al patrulea orb. Copila explică: soarecele gras e cărciumarul, cei doi slabi sunt ea și mamă-sa, iar cel orb e tatăl său.

7. În iad, poezie. Scarăoțchi e disperat, că nu găsește mijlocul prin care se umple iadul prin nici o boală. În fine dracii îi amintesc beția. Scarăoțchi râde vesel, că prin ea are să-i pice toată lumea în mână.

8. O greșală. Un apotecar, de altcum foarte conștient, fiind la un chef, trimite un ucenic să facă rețeta pentru o copilă bolnavă. Copilul greșind măsura unei otrăvi omorâse ucenicul. Apotecarul este indirect ucigașul și e pedepsit cu trei ani de ocnă.

9. Poveste, poezie. Ceartă din rivalitate între un clondir și o sticlă, amândouă împăștiitoare de otrăvă. (Va urma).

Serbări semicentenare.

— Dela jubileul din Năsăud. —

În aceeași zi cu serbările zilei onomastice a Maiestății Sale Monarhului, s'a ținut, cum am anunțat, și aniversarea de 50 de ani dela înființarea gimnaziului năsăudean.

Serbările s'au desfășurat cu multă demnitate și însuflețire. S'au început Vineri seara, când elevii întruniți în fața gimnaziului au intonat „Imnul poporului”: Doamne, ține și proteje!

A fost un omagiu Monarhului, sub al cărui scut s'a înființat școala aceasta din averile fostului regiment de graniță al Năsăudului.

După cântare un elev a rostit o vorbire de mulțumire corpului profesoral, ear directorul Ion Gheție a îndemnat școlarii să-și arate vrednicia nu numai cu vorbe, ci mai ales cu fapte.

Tinerimea studiosă cu lampioane a mers apoi la clădirea, unde se afla administrația fondurilor. Acolo au cântat earăși Oda gimnaziului, ear președintele Dr. V. Pahone spune tinerimii să fie recunoscătoare acelor vrednici oameni, cari au făcut cu puțință crearea institutului acestuia, dela granița nord-estică a Ardealului.

Intre cei sosiți din țară se găsea și poetul G. Coșbuc, întâmpinat în tot locul cu mare dragoste și entuziasm.

În ziua următoare, Sămbătă, dimineața școlarii gimnaziului au mers la biserică, unde s'a oficiat serviciul divin pentru ziua jubilară și s'a cetit ectenia morților pentru fondatorii și profesorii repausați ai gimnaziului.

Lumea s'a adunat apoi în sala mare a institutului la sedință festivă. Directorul Gheție a salutat pe cei sosiți, ear profesorul Dr. N. Drăgan a citit discursul, în care schițează trecutul de 50 de ani ai gimnaziului năsăudean.

Din datele expuse de vorbitor, vedem că numărul elevilor înscriși de la început școlii, dela 1863 până la 1913 este de 10,965; dintre aceștia au trecut examenul de maturitate 878. „Cinstea și podoaba institutului nostru, zice conferențiarul, este poetul George Coșbuc, ale cărui prime încercări poetice sunt păstrate în arhiva societății de lectură a școlarilor”.

S'a recitat după aceasta din partea unui elev Imnul, de A. Barseanu.

S'au citit telegramele de felicitare dela arhieriei, dela gimnaziile din Brașov, Beiuș și Brad, dela școala Asociației. Ear Gimnaziul din Blaj a fost reprezentat prin o delegație, compusă din profesorii Al. Ciura și G. Precup, — cel din urmă a cetit salutul corpului profesoral dela gimnaziul din Blaj.

Câteva piese executate de cor au terminat sedința festivă.

Seara s'a ținut concertul împreună cu joc, aranjat în sala de gimnastică din partea tinerimii școlare.

Așa s'a încheiat seria serbărilor semicentenare dela Năsăud.

Conferențele preoțești.

Convocare.

Prin aceasta convoc pe preoții din protopopiatul Geoagiu la conferența preoțească pe ziua de Joi, în 10/23 Octomvrie 1913 în biserică din Geoagiu-Susenii, cu următorul

PROGRAM:

1. La orele 7½ a. m. serviciu divin, săvârșit de preoții George Popa, Gavril Codrin și Romul Sabău. George Popa va predica contra concubinatelor.
2. Deschiderea și constituirea conferenței.
3. Prezentarea rezoluțiilor consistoriale.
4. „Cum s'ar putea face cu bun efect educația religioasă-morală a credincioșilor nostri și mai ales a copiilor de școală din acele comune bisericesti, în cari nu avem școală cofesională”, temă lucrată de Vasile Păscău, cu recensiune de Nicolae Codrin.
5. „Situația preotului în mijlocul curentelor nefavorabile din zilele noastre”, de Ioan Stăngu.
6. „Din neajunsurile și păsurile preoțimii noastre”, de Nicolae Todea.
7. Discuție asupra serviciului divin și a predicii.
8. Raport despre activitatea grupurilor religioase, de Nicolae Maniu.
9. Propuneri.
10. Dispoziții pentru conferența viitoare. Geoagiu, 24 Septemvrie v. 1913.

Ioan Popovici,
protopop.

Cronică pedagogică.

— Educația japoneză —

Creșterea în Japonia, deși cuprinde în sine p'antul, metodel și întreg materialul de învățământ al statelor epusene, este cu desăvârșire națională.

Așezămintele de medici școlastici, cele pentru învățarea surdo-muților și a orbilor, japonezii le înființază succesiv.

Ei primesc cu mâinile deschise ori ce rezultat al pedagogiei moderne. Dar morala strămoșească a rămas sfântă și inviolabilă.

Principiul creșterii japoneze este ideea cea mai frumoasă a lui Budhi: Dacă un bărbat într'un războiu a învins de odată o mie de soldați, și un altul s'a învins pe sine, cel care s'a învins pe sine este mai mare învingător.

Cultura apuseană o transmit în serviciul moralei strămoșești. În fiecare studiu varsă ideea, că cu toții sunt statul, și pentru interesele dinastiei sunt datori a-și sacrifică chiar și viața.

Deprinderile verbale și mentale începând cu prima clasă elementară sunt pentru instruirea morală. Aici ajung la cuvântul Nelson, la idea perseverenței; la aceea a simțului de onoare, Washington; la a independenței Franklin, și la a compătimirii Florence Nightingale.

Dorul de a învăța și a înainta este cu desăvârșire mare la Japonezi.

Pe lângă noul material de învățământ au reținut și cel vechiu.

Afară de limba chineză și japoneză, în 6 ore pe săptămână, mai învață limba engleză și cea franceză. Această mare muncă spirituală însă a produs rezultate rele cu privire la creșterea corporală. Rasa puternică a celor galbeni a început a degenera. Pentru aceea au introdus din nou vechile exerciții militare. În 4 ore la săptămână învață gimnastică, scrimă, fotbal și fotbalul.

Cercetarea școlii elementare numai dela al șaptelea an începând e obligatorie. Copiii și fetițele învață la oaltă, într'un despartământ. Creșterea școlară e aspră militară. Elevul când a absolvat școala, e întreg soldat.

În școală, ca în ori care casă japoneză, se vorbește lin. Japonezul nu poate vorbi cu voce tare; casele fiind de lemn, tot cuvântul s'ar auzi.

La buna cuviință încă din școală se dedau copiii, la ce îi silește chiar însușirea și aranjamentul sale de învățământ.

Mesele sunt așa de mici, încât e cu neputință să-și razime coatele. Șcaunele nu au spate, prin aceasta școlarul e silit a-și ținea totdeauna corpul drept.

Disciplina e severă chiar și afară de școală; ori unde s'ar întâlni învățătorul cu elevul său, acesta trebuie să stea în loc și să salute militărește.

ECONOMIE.

Premiare de cai de prăsilă.

Comisiunea pentru prăsilul cailor a comitatului Sibiu, va organiza Vineri, în 17 Octomvrie n. c., la ora 9 a. m., în târgul de vite al opidului Noerich o premiare pentru prăsilă de cai, împărțind premii în bani și diplome de laudă.

Premiile în bani sunt destinate numai: a) pentru iepe, în etate dela 4 — 12 ani, prezentate împreună cu mânzi deplin lăptați, care sunt bine nutrite, sănătoase, puternice și posed recerintele pentru o iapă aptă de prăsilă; b) pentru astfel de mânze, în etate de 3 ani, care promit o deosebită facultate pentru prăsilă; c) pentru alți mânzi și mânze mai tineri, dar în toată privința excelenți, cari nu sunt amintiți sub pct. a) și b).

Atât iepele, cât și mânzii sunt a se aduce pe ziua numită până la ora 8 dimineața pe locul numit. La premiare caii de rasa de sânge rece nu pot participa.

Despre fiecare iapă sau mânz trebuie să se arele atestatul comunal, prin care se dovedește, că respectiva persoană ține iapa și mânzul înfățoșat, de 6 luni în proprietatea sa precum și fidula de mânăit.

Premii în bani se dau A) pentru iepe cu mânzi bine lăptați: 1 premiu de 80 cor., 1 de 70, 1 de 60, 1 de 50, 1 de 40, 1 de 30, 2 premii de câte 20 și 3 premii de câte 10 cor. B) pentru mânze de 3 ani: 1 premiu de 100 cor., 1 de 90, 1 de 80, 1 de 70, 1 de 60, 2 premii de câte 50 cor. C) pentru iepe de calitate eminentă sub 3 ani și pentru mânzi jugăniți: 1 premiu de 60 cor., 1 premiu de 50, 1 de 40, 1 de 30, 3 de câte 20 și 3 premii de câte 10 cor.

Diplome de laudă se împart de clasa I. de aur, de a II-a de argint și de clasa a III-a de bronz.

În senzul ordinațiunii ministrului de agricultură Nr. 94196/1911 premiile, cari se

vor vota pentru mânze de 3 ani, se vor plăti proprietarilor cu ocazia premiei numai pe jumătate, iar ceaialaltă jumătate se va plăti numai în ziua distribuirii de premii din anul viitor și numai dacă se va dovedi prin certificat, că iapa s'a mînzit cu vreun armăsar de stat sau privat și respective poartă mînz, sau dacă se prezintă mînzul deja fătat. La caz că mînzul se vinde în decursul timpului, jumătatea reținută din premiu nu se poate da.

La premiile în bani a contribuit Io. guvern cu 100 cor., iar protopretorul cercual cu cor. 150, colectate de d-sa.

Atrăgând cu toată căldura atențiunea proprietarilor nostri de căi darea cercului No-erichului asupra acestei premii, în același timp li îndemnăm să și participe la toată întâmpinarea cu oai lor la premiare.

Sibiu, 7 Octomvrie n. 1913.

Comitetul central al „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu”.

Pant. Lucuța,
prez.

Victor Tordășianu,
secretar.

Conferențele învățătoarești.

Convocare.

În baza concluziilor conferinței învățate în 24/V. a. c. prin aceasta convocăm pe toți învățătorii dela școlile noastre gr.-or. rom. din tractul Mercurei la conferința tractuală, care se va ține în Lulo; la 17/30 Octomvrie 1913 pe lângă următoarea

ORDINE DE ZI:

1. La 8 ore a. m. Încercarea Duhului Sfânt.
 2. Deschiderea conferinței.
 3. Tema: „Cum trebuie să se predea științele naturale în folosul vieții practice”, de Alexandru Iosof.
 4. Tractarea unei plante medicale, lecție practică de inv. Constantin Iosof.
 5. Lecție practică din fizică, de G. Bucureanu.
 6. Un animal, lecție practică, de Nic. Orăștian. (Toate după metoda biologic și experimental).
 7. Satorirea programei și locul conferinței învățătoarești tractuale proxime.
 8. Eventuale propuneri.
 9. Închiderea conferinței.
- Mercurea, 27 Septemvrie v. 1913.

Avr. Pecurariu,
protopop.

NOUTĂȚI.

În memoria lui Vlaicu. Direcțiunea institutului Albina din Sibiu a votat cinci sute de coroane contribuie la colecta pentru ridicarea unui monument lui Aurel Vlaicu.

Trupa Antonescu. Artiștii români, de sub conducerea dlui Victor Antonescu, și-au început turneul alături de Sămbătă în Alba-Iulia, unde au jucat două seri. Astăzi și mâine (în 13 și 14 Oct. n.) vor da reprezentațiuni în Boloj; iar Miercuri și Joi, în 15 și 16 Oct. la Sebeșul-săseș, după care urmează Făgărașul.

Fundațiune. Din Gherla se anunță, că Prea Sfinția Sa episcopul Vasile Hosu, cu ocazia jubileului de 25 ani de preoție, a făcut o fundațiune de 32 mii coroane pentru scopuri publice românești.

Moartea unui pilot. Sublocotenentul Negel, cum se depeșează din București, făcând alături de Sămbătă pe la 10 ore a. m. cu un biplan „Farman” un sbor din capitală spre Târgoviște, a căzut cu aeroplanul și a fost strivit de motor. Pe aeroplan se afla ca pasager mecanicul Tacov, care a scăpat ca prin minune. Sublocotenentul Negel fusese designat de ministrul de război să piloteze noul aparat Vlaicu, care se montează acum la Cotroceni.

Nou medic român. Dl Ioan Mateiu, originar din Hidiș, a fost promovat de doctor în științele medicale Sămbătă în 11 l. c. la universitatea din Cluj.

Sfințire de biserică. Duminică trecută s'a sfințit biserica nou zidită pentru românii de confesiunea ortodoxă din Fabricul Timișcrii. Actul sfințirii l-a îndeplinit administratorul protopopesc Ioan Oprea, asistat de preoții Iosif Matei și I. Toldan.

Rectificare. În numărul nostru trecut s'a afirmat, că un meseriaș sibiian, român de naționalitate, a fost acuzat la judecătoria cercuală pentru purtare vătămătoare în Camera informațiilor de industrii sibiene. Primaria informații, că respectivul meseriaș nu este de naționalitate română. Facem cunoscută rectificarea.

Reforma școlară. Ministrul de culte și instrucțiune publică va înainta camerei în toamna aceasta proiectul de lege privind la școlile secundare și la cele civile de băieți. Conform reformei acesteia planul de învățământ al celor patru clase de jos ale gimnaziului și ale școlii civile va fi cam la fel; astfel școlarii vor putea trece fără greutate dela o școală la alta.

Nou avocat. Dl Dr. Vasile Chiroiu a făcut cu deplin succes săptămâna trecută cenzura de avocat în fața comisiunii examinatoare dela Murăș-Oșorhei.

Se desminte încuviințarea limbii române în bisericile din Basarabia. Agenția *Russische Rundschau* află, că știrea privitoare la oficierea în limba română a serviciului religios în bisericile Basarabiei este lipsită de temei. Cercurile conducătoare rusești recunosc oportunitatea unei asemenea măsuri, dar realizarea ei ar avea drept urmare schimbarea tuturor măsurilor de guvern din Rusia. Nu trebuie să se peardă din vedere, că pe pământul rusesc trăiesc 104 popoare, care cer aproape toate aceleași libertăți în ale cultului. Sfântul sinod, împreună cu majoritatea sdrbitoare a poporului rus, susține ideea, că în Rusia există o singură biserică ortodoxă unitară, cu serviciu divin unitar.

Oprire. Foaia oficială a comitatului Sibiu, în numărul din urmă, conține dispozițiile din regulamentul privind la ordinea publică, moravuri și sănătate, oprind tinerilor și fetelor sub 18 ani să petreacă în cărciume și cafenele, sau să cerceteze localurile publice de dans. Oprirea nu se rapoartă la festivitățile și dansurile organizate de autoritățile bisericești sau școlare. Dacă minorii vizitează numite localități în societatea părinților tinerilor sau a altor persoane încredințate din partea acestora, faptul nu formează transgresiune sau călcarea a regulamentului. Numai când minorii intră singuri în cafenele, cărciume sau localuri publice de dans, comit transgresiune, care se va pedepsi cu amende până la 100 cor. Amănunțit se pot citi în foaia oficială a comitatului din 9 Octomvrie 1913.

Agraria, societate pentru valorizare de produse la Huedin, înființată pentru comerțul de ouă, a împlinit un an. Pentru a da o întindere cât mai mare afacerilor comerciale, dorește să se prefacă în societate pe acțiuni, care să aibă în cât mai multe comune câte un consorțiu sau chiar întreprinderi surori, pentruca astfel să scoată comerțul de bucate, poame, ouă ș. a. din mâinile străinilor. De aceea face apel către toți preoții, învățătorii și fruntașii satelor noastre, ca să se intereseze de acest fel de întreprinderi și să ceară deslășirile trebuincioase dela direcțiunea societății la Huedin (Barfhyunyad).

Deschiderea electricului între Viena și Pojon. Clădirea trenului electric Viena—Pojon înainteză cu pași repezi. În ziua de 1 Decemvrie se va face deschiderea solemnă a liniei. Primele probe de călătorie au să se țină pe la sfârșitul lunii curente. S'a stabilit și mersul trenurilor, anume: Vor circula 9 trenuri pe zi, atât dela Viena, cât și dela Pojon. Călătoria durează ceva peste două ore. Primul tren din Viena pleacă la 6 și 24 minute dimineața, ultimul la 11 și 30 minute noaptea. Prin împărțirea aceasta se dă puțință celor ce locuiesc în orașele situate dealungul acestei linii, să viziteze teatrele vestite în orice zi. Prețul de călătorie este aproape egal cu al trenurilor dela căile ferate ale statului.

La fondul Aurel Vlaicu pentru stipendiarea tinerilor meseriași cu scop de a se perfecționa în străinătate, au mai dăruit: Ion Tața, sodal bărdăș, cor. 241; Horia Dop, cul. tip., cor. 147; Sirian Coman, sodal mäsar, 59 bani; Nicolae Florea, sodal faur, 70 bani; Nicolae Frâncu și Florian Băle, sodali lăcătuși, câte 35 bani; Petru Tincu, funcț. la „Albina”, 1 cor.; Traian Frățici, învățăcel mäsar, 25 bani; Pantilimon Nastea, parch (Perșani), soția sa Sofia și copiii lor Cornel, Anastasia, Victoria, Virgil, Sextil, Valeria și Livia, 1 cor.; Octavian Oprea, cul. tip. 20, bani; Pompiliu Șiboteanu, sodal fraznelar, 1 cor.; Alexandru Bărsan, cassarul Insoțirei „Raiffeisen” (Rusciori) și soția sa Paraschiva, 60 bani; Octavian Bărsan, cleric curs III, 20 bani; Ilie Oprea, inv. mäsar, 30 bani; Vasile Șerban, sodal pant. și los. Bendorfean, inv. pantofar, câte 50 bani; Vasile Sasu, inv. pant., 40 bani; Vasile Băncilă, inv. croitor 45 bani; Ion Botașiu inv. tinichigiu, 1 cor.; Romul Morariu, inv. lăcătuș, 25 bani; Ion Hanzu, paroh (Cacova) și soția Maria 2 cor. și Nicolae Grecu, fabricant de piele (Porcești) 1 cor. Starea fondului cor. 4182. Pentru primă aduce calde mulțumite, în numele comitatului „Reuniunii sodalilor români din Sibiu”: Vic. Tordășianu, prezident.

Instituția curții cu jurați. Ministrul de justiție Balogh a înaintat camerei, între altele, proiectul de lege privind la reforma curții cu jurați. Proiectul hotărăște ca președintele să participe la desbaterile juraților și să pună întrebările. Tot el va număra și voturile lor. Pentru a constata vinovăția acuzatului, se cer opt voturi afirmative.

Teatru în Sibiu. Luni în 13 Octomvrie se dă farsa *Naveți ceva de vîmuit?* (afize roșii); Marți drama *Monna Vanna*.

Bioscopul Apollo de pe piața Hermann, va reprezenta Luni și Marți în 13 și 14 Octomvrie n. 1913 următorul program: *Peisage din Dauphiné*, după natură, colorat. Cum cântă bătrânii, comedie în 2 acte. *Equilibristul Little Johé*, variat. *Aparență strălucitoare*, dramă americană. *Eroicul băiat indian*, comic.

Turneul artistic V. Antonescu.

Cătră Onor. public din Ardeal.

Print'o adresă specială înaltul guvern ungar a binevoit a-mi acorda autorizațiunea pe timp de cinci ani, de a da reprezentațiuni în limba română cu o trupă de artiști români din regatul României.

Această autorizațiune îmi dă puțință, pe de-o parte, de a satisface una din cele mai sfinte dorințe ale poporului român din Ardeal, — aceea de a asculta teatru în graiul său național, — iar pe de altă parte îmi permite să prezint atât onoratului public român, cât și celui de toate celele naționalități, una din manifestatiunile de artă din regatul României.

În acest scop am făcut apel la cele mai de seamă elemente ale Teatrului Național din București: dna Maria Ciucurescu și di Ion Brezeanu, a căror faimă în România e de mult stabilită. Fruntașii aceștia ai scenei românești, au primit cu o dragoste și pornire din cele mai nobile, să vină în mijlocul conaționalilor lor din Ardeal spre a sluji arta mare a nemuritorului și întru Domnul adormit Ion Luca Caragiale, a cărui capodoperă „Năpasta” și „Noaptea Furtunoasă”, o vom juca în toate centrele ardelenesti. Vom mai juca „O căsnicie” de G. Urseky, altă piesă cu nobile tendințe, mereu jucată pe scena „Teatrului Național” din București.

Alăturea de d-na Maria Ciucurescu și Ion Brezeanu, trupa condusă de subsemnatul, numără în rândurile ei pe încercații artiști ai „Teatrului Național” din București, dñi: C. Mărculescu, C. Costescu și pe dna Mărioara Antonescu, cari deasemenea au primit cu toată dragostea, să fie propovăduitorii artei românești în țara Ardealului.

Pe lângă acești artiști, trupa mai numără pe dna E. Sterescu, dsoarele Sofia Ionescu, Maria Rudeanu și pe dñii Ioan Georgian, T. Georgescu și F. Formescu, dela teatrul „Comedia”. În repertoriu pe lângă piesele alunțate, vor mai figura următoarele traduceri: Legea Ertării, tradusă de d. Haralamb G. Lecca; „Liniștea casei” (Castelana) de N. Tinc și două piese în câte un act: „Sacrificiul” și „Puiculița”.

Străns uniți în jurul idealului nostru curat artistic și cultural, facem un apel calduros la on. public ardelenesc, să ne dea acel sprijin sufletesc și material, fără de care întreprinderea noastră nu poate reuși.

Venim să facem teatru românesc, și pe toți aceia cari înțeleg ce școală este teatrul și ce instrument de cultură este limba, îi rugăm să vie să ne vadă, dacă merităm sprijinul pe care-l solicităm.

Victor Antonescu, artist
dir. „Companiei dramatice românești”.

Prolog

de George Ranetti

dedicat onoratului public ardelenesc și zis de dl Victor Antonescu.

Trupele române în Balcani făcură
Spre uimirea lumii, un marș triumfal.
Eată că acum, după așă bravură,
O „trupă” română intră și'n Ardeal!

Făcu, pân'să între, zău, pe dracu'n patru!
Dar, să n'aveți frică! Trupa ce-a sosit,
Nu-i trupă cu tunuri, ci trupă... de teatru
Săbiile noastre-s de carton vops't!

Din s'umpa și mândra noastră Românie
Cu cu gând răsbornic printre voi venim,
Ni cu cuget pacinic: vrem o datorie,
Cam veche și mare, azi s'o răfuim.

Mult împrumutăm noi, bată-ne vina,
Dela voi. S'acuma, timpu-i oportun
Să'ncheiem bilanțul... Ierte-mă „Albina”:
Eu n'oiu fi contabil tocmai-tocmai bun.

O să uit eu poate'n catastif a trece
Multe ce ne darăți; însă'n primul rând
Nu voi uita una, ce face cât zece,
Datorie care vecin ne stă în gând.

Vă datorim vouă p'Andrei Murășanu,
Ce cu glas d'arhangel și de serafim
Trezi'n miez de noapte pe Peneș Curcanu,
Datoria asta cum să v'o plătim?

Și când limba noastră, de străini sluită,
Bălbăe'n nestire un corcit jargon,
Tot de voi sărmana a fost mântuită,
Tot voi dărmărați Turnul Vavilon!

Voi ni-ați dat pe Pumnul, Tichindeal, Cipă-
Pe Lazăr, pe Sincal... (și câți nu uitai!) [rul,
Ne împrumutăm Catedra, Tiparul;
Ne reînvățați strămoșescul grai!..

Mai târziu, când mândra horă a Unirei
Voioși o jucasem sub umbră de nuc,
Ca să ne desfete cu „Nunta Zăferei”,
Ardealul ne dete pe Gheorghe Coșbuc!

O! vrăjitul cântec și plin de vigoare
De brădet, mirezme și de flori de tei
Ni-ați trimis printr'insul... Plăti-vă vom oare
Cel puțin dobânda?... Când? Cum frații mei?

...Răsfoind registrul, datorii mărunte
Ca și mari o sumă găsim necurmat...
Șoimul pentru care nu-i nalt nici-un munte,
Vlaicu... tot Ardealul... tot voi ni l-ați dat!..

Și pe Goga, care ne cântă p'o harfă,
Când cu d'otel strune, când de ibrișim?
Ah, desigur Goga nu este o marfă
Ce am fi în stare să vă răsplătim!

...Și d'aia, acum, în încercătură,
Grea încercătură, mă vedeți aici:
Creditorul oare n'o să facă gură?
N'o să ne alunge cu sfărșuri de bici?

N'o să ne primească c'ocără și ceartă,
Când o datorie veche s'aga grea,
Drept ori ce monetă c'o țară de Artă,
O trupă de teatru cearc'a achita'!

Smeriți, deci, vă cerem, o frați „moratorul”
Măcar pân'la anul!.. Și, încet — încet,
Vom plăti!.. Să n'aibă grijă „Creditorul”:
Ale noastre inimi lăsăm amanet!

Cărți și reviste.

Masa lefină, gătită de mâncărilor de dulce și de post, rețete de bucate simple și bune, de Zolt Hodoș, Sibiu. Tiparul Tipografiei Arhidiecezane, 1914. — Volumul cuprinde, în șapte capitole, tot ce trebuie să știe o menajeră ordonată. Prețul K 1-20. De vânzare la autoară și la librării.

Poșta redacției.

Dlul I. P. în G. De astădată nu se poate publica.

Dela Reuniunea femeilor rom. din Sibiu.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de conducătoare a secțiunii industriale la școala pentru economia și industria de casă a „Reuniunii femeilor române din Sibiu” se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare. Pot reflecta la acest post dame văduve și fete, cari au pregătire specială. Conducătoarea are să instruiască în: croitorie, broderie, dantelărie și țesut.

Conducătoarea beneficiază de-o remunerațiune anuală de K 800 și întreaga întreținere în internat de școală.

Sibiu, la 6 Octomvrie n. 1913.

Maria Cosma
prezidentă.

Dr. Beu
secretar.

Mersul trenurilor în Sibiu.

I. Plecare.

1. Spre *Copșa mică*: 7-27 n. d. a., 1 d. a., 4-33 d. v., 7-20 seara, 11-10 noaptea.
2. Spre *Vinul de jos*: 3-5 noaptea, 7-37 dim., 10-35 n. de a., 4-51 d. a.
3. Spre *Făgăraș*: 4-20 noaptea, 1-42 d. a., 5-42 d. a.
4. Spre *Turnu-roșu*: 4-6 noaptea, 12-56 d. a.
5. Spre *Agnita*: 7-43 n. de a., 4-8 d. a.,
6. Spre *Cisnădie*: 5-21 dim., 7-30 dim., 1-29 d. a., 9-13 seara.

II. Sosire.

1. Dela *Copșa mică*: 3-53 noaptea, 7-12 dim., 11-49 n. de a., 5-18 d. a., 8-56 seara.
2. Dela *Vinul de jos*: 6-40 dim., 11-39 n. de a., 4-29 d. a., 8-46 seara.
3. Dela *Făgăraș*: 7-16 dim., 12-27 d. a., 8-59 seara.
4. Dela *Turnu-roșu*: 12-27 d. a., 3-37 d. a., 10-27 seara.
5. Dela *Agnita*: 6-46 dim., 2-36 d. a.,
6. Dela *Cisnădie*: 7 dim., 1-18 d. a., 3-22 d. a., 10-44 seara.

Ad. Nr. pp. 1104/1913. (285) 1-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc dela școala confesională gr.-ort. română din comuna **Mărișel**, tractul protopresbiterial al Clujului, devenit vacant prin abdicare, se descrie concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. Salăr fundamental 1200 cor., din cari 600 cor. din cassa bisericeii solviți în rate lunare sau trei lunare anticipative, 600 cor. întregire dela stat votată deja prin rescriptul ministerial din 30 Maiu a. c. Nr. 69,117.

2. Cvarțir natural în edificiul școalei și edificii ecomice.

3. Lemnele necesare de foc.

4. 1/4 jugăr de grădină, eventual 20 cor.

Învățătorul ales este dator a propune în școala de repetiție, a conduce în Dumineci și sărbători copiii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Concurenții cu cunoștințe muzicale și apti de a conduce și forma cor vor fi preferați, în care caz vor primi și o remunerație specială.

Cererile instruite conform normelor în vigoare să se înainteze oficiului protopresbiterial al tractului Cluj în termenul deschis, și întrucât le stă în putință să se prezenteze în vre-o Duminecă sau sărbătoare pentru a cânta în biserică și a se face cunoscuți poporului.

Mărișel, la 15 Septemvrie 1913.

Comitetul parohial român gr.-or.:

Teodor Toader
paroh-președinte.

Teodor Purcel
notar.

Vidi:

T. Roșescu
protopresbiter.

Ad. Nr. pp. 1060/1913. (269) 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de învățător la școala noastră confesională din comuna **Mănăsturul-ung**, declarat de vacant prin veneratul ordin conzistorial din 6 Iunie a. c. de sub Nr. 6934 Școl. prin aceasta să deschide concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

a) Salăr anual de 600 cor. dela comuna bisericească solvit în rate lunare.

b) Cvarțir liber în edificiul școalei cu grădină de legumi.

c) Întregirea recerului a salarului se va exopera pe baza documentelor alesului.

Reflecții la acest post, au aș șterne subscrisului cererile, instruite conform normelor în vigoare până la termenul susindicat.

În fine să notează, că alesul învățător va fi dator să cânte cu elevii răspunsurile liturgice în zile de Dumineci și sărbători.

Oficiul protopresbiterial rom. gr.-or. al Clujului.

Cluj, la 10 Septemvrie 1913.

Tuliu Roșescu
protopresbiter.

Aviz.

☛ Să sprijinim arta română. ☛

Aduc la cunoștință on. public, că după un serios studiu ce-am făcut bisericilor mari, cu ajutorul Prea Ven. Consistor din Sibiu, m-am stabilit în comuna mea Agărbic, tr. Mediaș, unde primesc în lucrare orice pictură în ulei fin, ca: **Iconostase orice icoane și mărimi, cruci, prapori, hramuri pentru școli, praznicare, ori ce renoiți** — tot felul de aurituri până la cel mai fin aur veritabil, cu prețurile cele mai favorabile. În timpul de toamnă și iarnă ori ce icoane portative (mobile) care le pot executa acasă, le lucrez cu preț foarte moderat.

Pentru lucrurile mele posed numeroase atestate de mulțumire.

Cu deosebită stimă

Nicolae Baci,
pictor bisericesc.

(46) 85—

(Agărbic—Sz. Egerbegy.)

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu**

Din carnetul unui dascăl.

Studii și articole

de

Ion Mateiu.

Prețul cor. 1-50 + porto 20 fil.

Nr. 873/1913 Prot.

(274) 2-3

Concurs.

Pentru întregirea postului al II-lea de învățător la școala confesională gr.-or. română din **Fofeldea**, tractul Agnatei, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român” cu următoarele emolumente:

1. 200 cor. salăr din cassa bisericeii solvibil în rate treilunare anticipative.

2. 150 cor. din aruncul de 5%, dare școlară.

3. 200 cor. dela comuna politică.

4. 410 cor. întregire dela stat.

5. 2 stânjini lemne sau prețul lor cu 40 cor.

6. Cvarțir și grădină în natură.

Doritorii de a ocupa acest post să-și aștearnă rugărilor lor instruite cu carte de botez, diplomă, atestate despre studiile pregătitoare, eventual și alte atestate de recomandare la oficiul protopresbiterial din Agnate în termenul susindicat, și să se prezinte în vre o Duminecă ori sărbătoare în biserică spre a cânta și a face cunoștință cu poporul.

Cel ales va fi obligat să țină strana în Dumineci și sărbători paralel cu cantorul la utrenie și să formeze cor, și să cânte cu copiii de școală la sf. liturgie în biserică.

Agnate, 19 Septemvrie 1913.

În înțelegere cu comitetul parohial concernent.

Joachim Muntean
protopop.

„COSINZEANA” de probă!

Pe lunile Octomvrie, Noemvrie, Decemvrie v. a. c. fiecare poate avea frumoasa revistă literară ilustrată „**Cosinzeana**”, dela Orăștie, care altfel costă 3 luni 3 cor. — pentru

numai 1 cor. 80 fil.

Fiecare familie românească de cărturar, care n'ar avea încă această revistă, să grăbească a și-o abona pe aceste 3 luni de probă, trimițând neînsemnata sumă de Cor. 1-80 la:

Admin. „Cosinzeana”

(283) 2-2 în Orăștie (Szászváros).

AVIZ.

Dacă aveți necesitatea, de a Vă aranja locuința, Vă rugăm să vizitați **magazinul nostru de mobile.**

Horger & Kepp,

magazin de mobile și tapițerie,

Sibiu, str. Urezeului Nr. 27.

(288) 1-15

Pentru oase slabe.

Copiii cari se înspăimântă de luarea oleiului de pește arată deosebită plăcere pentru Emulsiunea Scott. Acest motiv îndeamnă pe medici să prescrie Emulsiunea Scott în locul oleiului comun de pește, ca mijloc de întărire a osului. Emulsiunea Scott imprimată, multămită compoziției din substanțe necesare pentru formarea oaselor, mare putere pentru dezvoltarea tinărului Organism. Copiii încep curând a sta în picioare și fug repede siguri și veseli. c) (275) 3—

De aceea decideți-vă a da copiilor palizi și debili Emulsiunea Scott, ce se mistue așa de ușor și care le face fața transărie și îi face sănătoși și voioși. — Însă numai Emulsiunea Scott și nu alta.

Prețul unei sticle originale este 2 cor. 50 fil. Trimiteți în marce postale 50 fil la Scott & Bowne Viena VII. cu provocarea la acest ziar și primiți print'o apotecă o sticlă de probă.

A apărut și se află de vânzare la **Librăria arhidiecezană în Sibiu**

I. Anuar pedagogic

pe anul 1913

de

Dr. O. Ghibu.

Prețul cor. 2-50 + porto 20 fil.

Nr. 352/1913.

(282) 2-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului învățătoresc, vacant prin abdicare, dela școala comunei bisericicești gr.-or. din **Certege**, protopresbiterialul Câmpenilor, se publică concurs cu termen de 15 zile dela prima publicare în „Telegraful Român”.

Salărul este 1200 cor. din cari: 600 cor. dela cassa bisericeii și 600 cor. ca ajutor dela stat, deja votat, apoi locuință cu grădină.

Învățătorul este obligat a propune religiunea, a ține școala de repetiție, a cânta în strună, a conduce școlarii la biserică și a cânta cu ei la sf. liturgie.

Doritorii a ocupa acest post să trișă rugărilor lor concursuale cu documentele recerute la oficiul protopresbiterial al Câmpenilor (Topánfalva).

Câmpeni, 23 Septemvrie 1913.

Romul Furdul
protopop.

35 jugăre pământ

sub **Altenberg** sunt de vânzare sau pe mai mulți ani de arândat. Pentru informațiuni mai deaproape în **Sibiu**, strada **Spinarea cânelui (Hundsruicken)** Nr. 11. (286) 1-3

O femeie română

se angajează a spăla și călca cu ferul sau la curățitul odăilor. Doritorii a se adresa la

Maria Moise,

(287) 1-1 Sibiu, str. Gușteriții Nr. 21.

Vasilie Ban,

mare magazin de ghete la „Cisma mare roșie”

SIBIU strada Oenei (Burgergasse) Nr. 7 SIBIU

și

filiala „Emir”, strada Faurului (Schmiedgasse) Nr. 16

cu prețuri ieftine.

Prețurile:

Ghete de copii Chevreux și Box ori Kalv, Nr. 20-25 = K 3-4	
Ghete de copii „ „ „ „ „ 26-28 = „ 4-5	
Ghete de copii „ „ „ „ „ 29-34 = „ 5-7	
Ghete de băieți „ „ „ „ „ 35-39 = „ 7-9	
Ghete jum. p. dame „ „ „ „ „ 4-14	
Ghete înalte p. dame „ „ „ „ „ 8-14	
Ghete de lucru p. bărbați, excec. dur. de Kalv ori wicks „ 7-14	
Ghete cu țug ori șirete p. bărbați în Chevreux ori box „ 9-50	
Ghete cu nasturi ori Ideal p. barb. „ „ „ „ 10-14	
Ghete de ale lui Kobrak „ „ „ „ „ 14-18	
Ghete Oslaria „ „ „ „ „ 12-18	
Ghete americane „ „ „ „ „ 13-18	
Ghete veritabile americane, cu șirete ori nasturi „ 16-18	
Ghete de piele de Antilope p. barb. în toate colorile „ 20-25	

Mare asortiment în ghete de vară sure din piele de cerb cu șireturi întregi și jumătăți pentru dame, bărbați și copii cu pețurile cumpărării de cor. 5-50, 7-50, 9-50 și 12-50.

Principiul meu e: câștig puțin — și învârtire mare! În zile de sărbătoare și Duminecile am înainte de amezai până la 10 oare deschis. (89) 29—

Cărți mai nou apărute.

W. Herchenbach, Martirul Sebastian, Trad. de Arhiereul A. Petrescu Botoșeneanu	1-30	Iorga N., Să părăsim ortodoxia? —60	
Otto v. Schaching, Chipul mamei Antonescu G., Studii asupra educației morale și estetice	1-20	„ „ „ „ „ Portul popular românesc —75	
Nădejde I. H., Educația în Anglia Popescu Sp., Contribuții la munca pentru ridicarea poporului	3-—	Iorga N., România, vecinii săi și chestia Orientului 1-25	
Barițiu Gh., Studii și Articole cu prefață de Dr. I. Lupaș	—50	Pr. I. Popescu Malaiești, Ia și cetește —60	
Iorga N., Scrieri de Boeri	2-—	Matei I., Din carnetul unui dascăl 1-50	
Mănăstirea Hurezului	1-50	Oprescu G. D., Învățătorimea română din Sălajiu —50	
Patiția R., Munții noștri, Țara Țopilor, Despre trecutul Munților apusei ai Transilvaniei	1-75	Pr. S. Părvulescu, Biserica noastră națională în raport cu celelalte confesiuni —50	
Dracinschi N., Poezii	—75	Rosetti R., Prin Pravoslavnică Rusie 2-—	
Agărbiceanu, Schițe și Povestiri Brătescu Voinești, Intunec și Lumină (Novele)	1-60	Enescu I., Cooperativele Sătești Novicow I., Emanciparea femeii 1-50	
Chirițescu M. I., Grănicerul (N.) Bernier M., Povestea unei fete, Localizată de Mușlea C.	2-50	Elefterescu, Cartea neamului pe anul 1913 2-—	
Mehedinți, Cătră noua generație Natalia Negru, Mărturisiri (Nov.) Rebreanu I., Frământări (Nov.) Sadoveanu, Bordeeni (Novele)	2-—	Almanachul Societății Scriitorilor Români 1-25	
Sandu Aldea, Pe Mărgineanca (Novele)	—30	Pătrăscanu D., Schițe și amintiri (Novele) 2-—	
Bucura Dumbravă, Pandurul (roman)	1-50	„ „ „ „ „ Timotheu Mucenicul (Novele) 2-—	
Michaelis K., Vârsta Periculoasă, trad. de Horia Carp	2-—	Scriban I. Arhim., Învățăminte filozofice morale din Naufragiul Titanicului —60	
Bănescu N., Gheorghe Barițiu	2-—	Elefterescu, Necesitatea religiei pentru omenire —50	
„Correspondența Familiei Hurmuzachi cu Gh. Barițiu	3-—	Micu Dr. A., Starea învățământului în comitatul Hunedoarei —50	
Lagerlöf S., Legendele lui Isus Cristos	1-50	A. Vlahuță, Din Trecutul nostru, ed. II. 3-50	
	—60	Guy de Maupassant, O viață, trad. de Gărlăanu, ediț. II, (Roman) 2-50	
	1-—	Dr. E. Sterian, Cum putem mări cantitatea de viață 1-50	
	1-—		

La comande să se alăture 20-30 fil. pentru porto poștal.

Se află în depozit la **Librăria arhidiecezană în Sibiu.**